

Przewodnik jako platforma edukacyjna

Autor: Halina Karaś

Przewodnik multimedialny po gwarach polskich jako internetowa platforma edukacyjna

Multimedialny przewodnik po gwarach polskich to przede wszystkim internetowa platforma edukacyjna, swoistego typu encyklopedia dialektologii polskiej, która oferuje:

- bogaty wybór tekstów gwarowych w wersji dźwiękowej i zapisanej,
- cyfrową jakość nagranych tekstów gwarowych,
- wiadomości ogólne z dialektologii polskiej zawarte w Leksykonie terminów i pojęć dialektologicznych oraz w Podstawach dialektologii
- opis gwar poszczególnych regionów na tle ich geografii, historii, kultury ludowej i sytuacji współczesnej,
- niekonwencjonalny sposób prezentacji gwar danego regionu dzięki zastosowaniu technologii internetowych (przykłady zjawisk gwarowych w wersji pisanej i dźwiękowej, objaśnienia terminów w "dymkach", wyszukiwarka, krótkie filmy, linki do różnych podstron).

Może to być to świetna pomoc dydaktyczna dla uczniów i studentów (w tym także doktorantów), doskonałe źródło upowszechniania wiedzy o polskich gwarach ludowych, atrakcyjne dla współczesnego odbiorcy. Jest to możliwe dzięki próbie zastosowania dwóch wersji opisu: podstawowej (dla wszystkich) i rozszerzonej (dla studentów, doktorantów). Zaprezentowane w nim fakty są na ogół dobrze znane dialektologom. Nowum przewodnika polega przede wszystkim na wyjątkowym pod względem technicznym jego opracowaniu. Zastosowane technologie internetowe pozwalają na atrakcyjną prezentację polskich regionów gwarowych, a użytkownikowi przewodnika umożliwiają swobodne przechodzenie do poszczególnych działów opracowania oraz szybkie wyszukiwanie interesujących go informacji.

Zebranych nagraniom żywej mowy towarzyszą przystępnie napisane opracowania historii i gwar danego regionu, wzbogacone fotografiami, krótkimi filmami, ilustracjami poświęconymi kulturze materialnej i duchowej (np. ilustracje obrzędów weselnych, zwyczajów świątecznych itp.), a także tekstami w wersji dźwiękowej (obok pisanej).

Projekt przewodnika multimedialnego zrodził się w środowisku Towarzystwa Kultury Języka oraz Zakładu Historii Języka Polskiego i Dialektologii Uniwersytetu Warszawskiego. Częściowo wynika on z naszych doświadczeń dydaktycznych, zwłaszcza dr Justyny Garczyńskiej i moich. Obserwowałyśmy ożywione zainteresowanie dialektologią głównie na tych zajęciach, na których łączyłyśmy słuchanie wysokiej jakości nagrań dokonanych techniką cyfrową z oglądaniem slajdów (rzutnik multimedialny) poświęconych regionowi, w którym tekst gwarowy został nagrany. Źródłem inspiracji były także obcojęzyczne strony internetowe poświęcone dialektologii. Nasz przewodnik różni się jednak zdecydowanie od nich zarówno charakterem, celami i przeznaczeniem, jak i zakresem uwzględnionej problematyki oraz sposobem jej przedstawienia.